

faa Linier af de Udtalelser, der blev fremsatte af det ærede Medlem for Silkeborg (Jacob Christensen), der særlig tog sig af dette Spørgsmaal. Han udtalte: „Vi maa bort fra den stor-agrariske Opfattelse, der bl. a. havde en Tilhænger i den tidligere Landbrugsminister, og som gik ud paa, at man gennem en saadan Lov navnlig skulde tage Sigte paa at skaffe økonomisk stavnsbunden Arbejdskraft til det store Landbrug“. Det ærede Medlem fra Silkeborg var jo i 1904 ikke Medlem af dette Ting, og han har formentlig heller ikke læst de Forhandlinger, som da foregik, for saa vilde han neppe have udtalt sig paa den Maade. Der er nemlig ikke det mindste, der begrundet en saadan Udtalelse. Det ærede Medlem henviste ikke til nogen Udtalelse fra den daværende Landbrugsminister, og der foreligger jo heller ikke fra denne nogen Udtalelse, der kunde begrunde den Paastand, at han indtog et saadant Standpunkt. Formaalet i 1904 var ikke at skabe en stavnsbunden Arbejdskraft for det store Landbrug. Det Lovforslag, den daværende Landbrugsminister havde forelagt, og som han gennemførte i 1904, gik, som enhver ved, i den stik modsatte Retning. Det gik ud paa en Forhøjelse af Laaneværdien. Det, der foregik i 1904, var altsaa noget ganske andet, end det ærede Medlem har ment.

Det ærede Medlem sagde samtidig: „Det vil ogsaa ved den kommende Revision være i høj Grad ønskeligt at faa nogen mere Kontrol med, hvilken Jord der udlægges til Statshusmandsbrug. Det er forholdsvist let at paavise, at i mange Tilfælde have de, der solgte Jorden, haft betydelig mere Fordel deraf end de, der have faaet den. Det er ofte ude ved Kær og Moser, ad næsten ufremkommelige Veje, at man skal søge disse Statshusmænd. Det turde være paa Tide, at man søgte at forhindre, at det fortrinsvis blev den daarligste Jord, disse Folk fik“. Jeg er enig med det ærede Medlem i, at det er af Vigtighed at paase, at det ikke er den daarlige Jord, disse Folk faa. Men jeg tror heller ikke, det ærede Medlem vil kunne paavise, at dette er Tilfældet. Jeg kender jo ikke Forholdene rundt omkring i Landet, men jeg kender dog dem ovre hos mig, og jeg tænker, de væsentlig ere de samme alle Vegne. Og jeg tror, det vil blive meget svært for det ærede Medlem at paavise, at det fortrinsvis er den daarlige Jord, de faa, og at det er Sælgerne, der have Fordelen. Jeg føler mig overbevist om, at den Kom-

mission, jeg har været Medlem af, har gjort sig det til Opgave og bestræbt sig for til enhver Tid at sørge for, at de Fordele, som denne Lov bød, virkelig kom Landarbejderne til gode og ikke dem, som solgte Jorden, og det tror jeg heller ikke har været Tilfældet. Jeg tror, det kan godtgøres, at Loven er kommen Landarbejderne til gode, og jeg tror, det er aabenbart for enhver, der kender noget til disse Forhold, men det er ikke saa let at paavise. Der sker naturligvis Fejl alle Vegne, og der kan blive oprettet enkelte daarlige Lodder, men det er jo saaledes, at et Uheld altid vil blive almindelig bekendt; saa snart der er en daarlig Lod eller noget i Vejen her eller der, bliver det almindelig bekendt, hvorimod de mange, som ere tilfredse og glade ved den Jordlod, de have faaet, de mange, som gaa fremad og befinde sig udmærket derved, er der ingen, der lægger Mærke til eller taler om. Jeg tror, som sagt, at det baade fra Landbrugsministeriets og fra Kommissionernes Side har været Formaalet netop at komme Husmændene til Hjælp og skaffe dem saa gode Forhold som muligt.

Naar jeg tænker paa denne Lovs Skæbne for 5 Aar siden, hvor let den da gik gennem Tingene, da haaber jeg og har jo Grund til at vente, at ogsaa dette Lovforslag skal faa en let Gang gennem Tingene, idet sikkert ingen vil paatage sig Ansvaret for eller ønsker at hindre, at vi gaa fremad i den Retning, vi ere begyndte, saaledes at der kan skaffes Husmændene de bedst mulige Levevilkaar i Fremtiden.

H. Rasmussen: Jeg er ikke i Stand til at udtale mig saa velvilligt om det foreliggende Lovforslag, som vi havde Lejlighed til at høre det ærede Medlem fra Grenaa (Pedersen-Nyskov) gøre det; jeg synes, hans Ord var for velvillige. Jeg tillader mig at minde om, at da man oprindeligt havde Husmandsloven, som den populært er bleven kaldet, til Behandling her i Folketinget, fremkom der fra forskellige Sider Udtalelser om, at det, man her vilde ind paa, var et Forsøg, man vilde gøre, en Begyndelse til noget nyt, som man haabede skulde faa stor Betydning i den kommende Tid. Da man for 5 Aar siden skulde til at revidere Loven, diskuterede man ret ihærdigt om, hvorvidt det Forsøg, som var blevet gjort ved Lovens oprindelige Vedtagelse, var faldet heldigt ud eller ikke. Meningerne herom var meget delte, nogle mente, ligesom nu det ærede Medlem fra Grenaa, at Loven netop var bygget paa det Princip,